

Genoplivningens historie

Vejen har været lang og finurlig, men historien giver et syn for hvorfor vi er havnet hvor vi er i dag med genoplivning.

År ukendt - Bibelen, anden konge bog kapitel 4, vers 31-35

Gehazi havde imidlertid et forspring, og da han kom til huset, lagde han staven på drengens ansigt; men der var intet livstegn. Så vendte Gehazi tilbage til Elisa og sagde: »Drengen er stadig død!«

Nu nåede Elisa frem til drengen på sengen; og han overbeviste sig om, at drengen var stendød, før han gik ind og lukkede døren. Så bad han til Herren. Og da han havde bedt, lagde han sig hen over drengen - med sin mund på drengens mund, med sine øjne over drengens øjne, med sine hænder på drengens hænder; da begyndte varmen at vende tilbage i drengens krop! Profeten gik derefter nedenunder og vandrede frem og tilbage i huset et par gange, mens han ventede. Så gik han ovenpå igen og lagde sig hen over drengen som før. Og denne gang nyste drengen syv gange og slog øjnene op!

År ukendt - Varme Metoden

Når et offers åndedrætssystem, blodcirkulation og stofskifte svækkes, falder legemstemperaturen. I de tidligere tider blev varm aske og gløder placeret på ofrets bryst i et forsøg på at genstarte åndedræt og hjerte såvel som at genopvarme patienten. Hvis ofret sov, var denne procedure bemærkelsesværdig succesfuld.

År ukendt - Piske Metoden

Som følge af denne procedures succes adopterede organisationer for genoplivning proceduren som en slags indledende manøvre til at opnå respons fra det bevidstløse offer. I de tidligere tider piskede redningsfolk faktisk ofret som et forsøg på at opnå respons.

År 1530 - Blæsebælg Metoden

Uheldigvis var der ikke mange mennesker, som havde en blæsebælg på sig.

Denne procedures succes motiverede adskillige producenter til at designe og fremstille en slags *Genoplivnings-Pose-Ventil-Maske* med tilhørende blæsebælg. Tilbage i 1530 var de medicinske autoriteter ikke klar over åndedrætssystemets anatomi og kendte ikke behovet for at skabe frie luftveje.

År 1711 - Røg Metoden

Den druknede skal lægges på venstre side, og de våde klæder tages af ham og han bedækkes på venstre side, med tørre sengeklæder eller et hestedækken, hvorefter man gnider, børster eller skurer hans hoved, bryst og fodsåler, især omkring hjerte og ribben.

Man holder derefter et gennemskåret løg eller et stykke peberrod op under næsen på den druknede og derefter blæses tobaksrøg fra en pibe eller snustobak fra en fjederving op i hans næse.

Så åbner man hans mund, renser den med fingrene for skarn og slim og blæser frisk tobaksrøg ind i munden medens en anden gnider hans bryst.

Hvis ikke dette virker kan man benytte et kraftigt middel, nemlig at blæse tobaksrøg op i endetarmen på ham – dette sker dog lettest ved hjælp af et rør eller en pibe.

Metoden blev anvendt af indianere og amerikanske kolonister. Proceduren blev godkendt i England i 1767. At denne procedure siges at have vist sig succesfuld, vil nok undre nogen.

År 1770 - Inversions-Metoden

Store stativer lavet af stolper blev opsat flere steder, hvor der var vand og fare for drukning. Ofret blev med hovedet nedad ophejst i sine ankler. Derefter blev ofret skiftevist hævet og sænket fordi man mente, at dette tvang luft ind og ud af ofrets brystkasse.

År 1773 - Tønde Metoden

I et forsøg på at tvinge luft ind og ud af ofrets brystkasse løftede redningsmanden ofret op på en stor tønde. Ofret blev her rullet frem og tilbage.

År 1803 - Den Russiske Metode

Kroppens stofskifte reduceres ved at nedfryse kroppen under et tykt lag sne og is.

Hvad den tids medicinske autoriteter ikke vidste, var at det organ, som behøver nedkøling for at reducere stofskiftet er hjernen.

År 1812 - Hestetrams-Metoden

Når et offer var hevet op af vandet, hejsede livredderen ofret op på sin hest, liggende på maven, på tværs af hesten, og løb sammen med hesten frem og tilbage på stranden. Denne tur på hesteryg resulterede i en skiftevis kompression og dekompression af ofrets brystkasse. Proceduren blev bandlyst i 1815 som resultatet af massive klager fra organisationen "Borgere for Rene Strande".

År 1950 - Mund-til-mund Metoden

Allerede under Anden Verdenskrig var denne procedure anvendt inden for "the United States military services". Organisationer, som det amerikanske Røde Kors, indledte en pågående uddannelseskampagne over for den amerikanske befolkning. I 1960'erne blev amerikanske livreddere instrueret i at udøve Mund-til-mund Metoden I VANDET.

År 1973 - CPR (Cardio-Pulmonary Resuscitation)

Amerikanske røde kors og the American Heart Association indledte en pågående kampagne med at uddanne den amerikanske befolkning i basale procedurer for førstehjælp og udvendig hjerte massage. I begyndelsen blev der særligt lagt vægt på uddannelse og træning af offentligt ansatte redningsfolk og paramedicinere i øvrigt. Herefter blev også snart almindelige borgere undervist. Det blev snart anerkendt, at udvendig hjerte massage var effektivt, hvis det straks blev efterfulgt af af avanceret hjælp som f.eks. intubation, medicin og defibrillation.

År 1990 - Overlevelseskæden

I de tidlige 1990'ere udviklede the American Heart Association et koncept kaldet overlevelseskæden, der skulle højne niveauet blandt redningsfolk af den ene og den anden art såvel som blandt den almindelige befolkning. Der blev særligt lagt vægt på udøvelse af kunstigt åndedræt og hjertemassage. Det gik endelig op for de medicinske autoriteter, at udvendig hjertemassage *ikke* er en livrednings-procedure, men snarere en livs-opretholdelses-procedure designet til at udøves indtil en defibrillator fremskaffes. Faktorerne, som indgår i *overlevelseskæden* er:

- Tidlig alarmering
- Tidlig hjertemassage
- Tidlig defibrillator
- Tidlig eksperthjælp

1996 - Tidlig Defibrillation

The American Heart Association udgav en forskrift, hvori det hedder, at alt nødpersonel skal uddannes og tillades at bruge defibrillator, hvis deres faglige aktiviteter kræver, at de reagerer på personer der får hjertestop.

The American Heart Association plæderede nu for, at alle mennesker, der har med nødarbejde at gøre skulle trænes i og uddannes til at operere med AED defibrillatorer. Det drejede sig først og fremmest om politifolk, brandvæsen, paramedicinere, livreddere, sikkerhedspersonale, skolelærere, flyfolk, folk i rekreations-fag med mere.